

Tulossuunnitteluohje 2012 Liikenneviraston toimialoille

Liikenneviraston esikunta

Tulossuunnitteluohje 2012 Liikenneviraston toimialueille

Liikennevirasto

Helsinki 2011

Kannen kuva: Sampo muutti kaiken

Verkojulkaisu pdf (www.liikennevirasto.fi)

ISBN 978-952-255-716-2

Liikennevirasto

PL 33

00521 HELSINKI

Puhelin 020 637 373

Tulossuunnitteluohje 2012 Liikenneviraston toimialoille. Liikennevirasto, esikunta. Helsinki 2011. 22 sivua ja 3 liitettä, ISBN 978-952-255-716-2.

Avainsanat: tulosopimus, tulostavoite, tulosohtaus, tulospalkkio, määräraha

Keskeiset linjaukset

Liikenneviraston organisaatiossa ei tapahdu muutoksia vuoden 2012 alussa. Kukin toimiala tekee tulosopimuksen pääjohtajan kanssa. Pääjohtajan alaiset osastot tekevät yhteisen tulosopimuksen. Tulosopimus muodostuu toimintasuunnitelmasta, budjetista ja tulostavoitteista.

Toimialat lähettävät tulosopimusasiakirjansa 24.11.2011 mennessä esikuntaan. Esikunta analysoi asiakirjat ja tuloskeskustelut käydään joulukuussa 2011.

Toimintasuunnitelman painopisteet kohdistuvat Liikenneviraston strategiaan päämääriin ja niistä johdettuihin 42 välitavoitteeseen sekä LVM:n nimeämiin painopisteisiin.

Henkilöstösuunnitelma integroidaan toimintasuunnitelman osaksi. Hallinto -toimiala koordinoi henkilöstösuunnitelman laadinnan. Suunnitelmaa valmistellaan siten, että johtoryhmä voi päättää rekrytoinnit koordinoitusti.

Toimialan budjettiin merkitään toimintamenojen ja väyläpidon menojen käyttösuunnitelma. Hallinnon ja väyläpidon tuotteistus on toiminnanohjausjärjestelmän (SAMPO) toimenpidetyyppimäärittelyn mukainen. Toiminta suunnitellaan SAMPO –järjestelmään.

Liikenneviraston vuoden 2012 toimintamääräraha on 86,9 milj. euroa. Rahoituskehystä on vähennetty useilla kehykseen kohdistuneilla leikkauksilla. Vuodelta 2011 ennakoitaan jäävän noin 6,5 milj. euron saldo toimintamenojen rahoittamiseen.

Tulosopimusten mukaiset vuoden 2012 määrarahat ja vuoden 2011 saldot tullaan asettamaan toimialojen käyttöön tuloskeskusteluissa tehtävien päätösten mukaisesti.

Tulostavoitteet kohdistetaan toimialojen nimeämiin vuoden 2012 toiminnan painopisteisiin, joilla luodaan edellytykset strategian toteuttamiselle. Toimialat valmistele-
vat tavoitekortit eli nimeävät tavoitelauseet, mittariston ja painon.

Toimialakohtaisten tulostavoitteiden lisäksi selvitetään mahdollisuutta asettaa viraston yhteinen tulostavoite, toimialat ylittävä tavoite esim. virastoyhtenäisyyden edistämiseksi tai kehittämistoiminnan tukemiseksi.

Helsingissä lokakuussa 2011

Liikennevirasto
Esikunta

Sisällysluettelo

1	TULOSSOPIMUSTEN KESKEISET LINJAUKSET	5
2	NEUVOTTELUAIKATAULU	7
3	TULOSSOPIMUKSEN SISÄLTÖ	8
4	TOIMINNAN SUUNNITTELU SAMPOSSA.....	9
5	LIIKENNEVIRASTON SUUNNITTELUKEHYKSET	11
6	TOIMIALOJEN TOIMINTAMENOJEN MITOITUS.....	12
7	TOIMIALOJEN VÄYLÄNPITOMENOJEN MITOITUS.....	15
7.1	Perusväylänpito	15
	7.1.1 Tienpito	16
	7.1.2 Radanpito.....	18
	7.1.3 Vesiväylänpito.....	19
7.2	Eduskunnan päättämät kehittämishankkeet	20
7.3	Maa- ja vesialueiden hankinnat ja korvaukset	22

LIITTEET

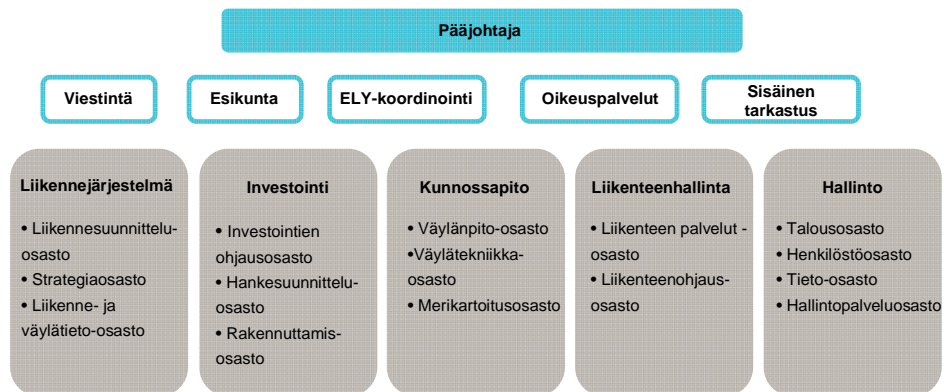
Liite 1	Liikenneviraston strategisista päämääristä johdetut välitavoitteet
Liite 2	LVM:n asettamat toiminnalliset tulostavoitteet
Liite 3	Tavoitekortin pohja

1 Tulossopimusten keskeiset linjaukset

Liikenneviraston organisaatio säilyy entisellään

Tulossopimus valmistellaan toimialoittein. Pääjohtajan alaisia osastoja käsitellään kuten toimialaa ja pääjohtaja tekee osastojen kanssa yhteisen tulossopimuksen.

Liikenneviraston organisaatio 1.1.2011 alkaen

Liikennevirasto

2010 /

www.liikennevirasto.fi

Liikenneviraston strategiset päämäärät ja välitavoitteet sekä LVM:n nimeämät toiminnan painopisteet ohjaavat edelleen toiminnan suunnittelua

Liikenneviraston johtoryhmän hyväksymät strategiset päämäärät ja niistä johdetut välitavoitteet (liite 1) otetaan lähtökohdaksi kun toimialat määrittelevät oman toimintansa painopisteet ja esittävät ehdotuksensa sisäisiksi tulostavoitteiksi. Liikenneviraston johtoryhmässä on 15.8.2011 hyväksytty seuraavat 11 strategista päämäärää:

- 1 Matka- ja kuljetusketjut toimivat hyvin ja turvallisesti
- 2 Joukkoliikenne on kilpailukykyinen vaihtoehto kasvavilla kaupunkiseuduilla ja kaukoliikenteessä. Haja-asutusalueilla julkinen liikenne varmistaa peruspalveluiden saatavuuden.
- 3 Turvallisuuden varmistaminen on toimintamme reunaehto. Meri- ja rautatieliikenteessä ei tapahdu ihmisiä tai ympäristöä vahingoittavia onnettomuuksia. Tie-liikenteen onnettomuuksia on vähennetty.
- 4 Liikenteen ympäristöjalanjälki on pienentynyt.
- 5 Olemme vahva vaikuttaja ja rohkea keskustelun käynnistäjä.
- 6 Teknologia ja uudet toimintatavat ovat tehostaneet toimintaamme ja mahdollistaneet uusia palveluja.
- 7 Hankintaosaamisemme, palveluntuottajien osaaminen ja toimivat markkinat mahdollistavat tehokkaan ja tuloksellisen toiminnan. Infra-alan tuottavuus on kasvanut muuta rakentamista nopeammin.
- 8 Rahoitus on pitkäjänteistä ja uusia rahoitusmalleja hyödynnetään.
- 9 Olemme onnistuneet oman ja alan osaamisen säilyttämisessä ja kehittämisessä.
- 10 Prosessit ja organisaation rakenteet tukevat yhteistyötä ja asiantuntijuutta.
- 11 Työkulttuurimme on asiantuntijuutta arvostava ja kannustava.

Liikenne- ja viestintäministeriö nimennee osana viraston ja ministeriön välistä vuoden 2012 tulossopimusta Liikenneviraston toiminnan painopisteet siitä näkökulmasta, että painopisteet **tukevat ministeriön ohjausnäkökulmaa** tai ovat tarpeen ministeriön muun ohjauksen kannalta.

Ministeriön alustavat toiminnalliset tulostavoitteet on esitetty liitteessä 2. Niiden raportointivastuut sovitaan myöhemmin tehtävän raportointiohjeen yhteydessä. Vastaavasti ministeriölle raportoidaan Liikenneviraston toteuttamat kehittämistoimet ministeriön asettamissa painopisteissä.

Toiminnan painopisteet

Liikenneviraston toiminnan keskeiset painopisteet käsitellään viraston johtoryhmän kokouksessa 17.10.2011 toimialojen ehdotusten pohjalta. Esikunta päivittää tältä osin ohjetta P-asemalla.

2 Neuvotteluaikataulu

Liikenneviraston johtoryhmä linjaa tulossuunnitteluohjeen laatimista johtoryhmän kokouksessa syyskuussa.

Tulossopimusasiakirjaehdotukset toimitetaan 24.11.2011 Liikenneviraston esikuntayksikköön. Tuloseskustelut pääjohtajan kanssa käydään joulukuussa 2011.

Toimiala	pvm ja klo
Investointi	xx.12.2011 klo
Kunnossapito	xx.12.2011 klo
Liikennejärjestelmä	xx.12.2011 klo
Liikenteenhallinta	xx.12.2011 klo
Hallinto	xx.12.2011 klo
PJ:n alaiset osastot	xx.12.2011 klo

Määrärahojen asettaminen

Vuoden 2012 määrärahojen käyttöoikeudet annetaan toimialoille kun eduskunta on hyväksynyt vuoden 2012 talousarvion, tuloseskustelut on käyty ja ministeriö on tehnyt tilijaottelun. Vuoden 2011 saldojen käyttöoikeudet asetetaan kun vuoden 2011 tilinpäätös on valmistunut.

3 Tulossopimuksen sisältö

Toimialan tulossopimus muodostuu toimintasuunnitelmasta, tavoitekortteista ja budjetista.

Toimintasuunnitelma

Toimintasuunnitelmat laaditaan niin, että ne tukevat Liikenneviraston vuoden 2012 toiminnan painopisteitä sekä viraston strategisia päämääriä ja niistä johdettuja välitavoitteita. Toiminnan suunnittelu sekä väylänpidon että oman toiminnan osalta (työpanos, määrärahat) tapahtuu ensi kertaa Sampo-toiminnanohjausjärjestelmässä.

Toimialat vastaavat omaan toimintaansa liittyvien riskien hallinnasta. Toiminnan suunnittelussa tulee ottaa huomioon tunnistetut riskit ja varautua niiden hallintaan sekä tarvittaessa myös suojautua realisoituvilta riskeiltä. Vuoden 2012 toimintasuunnitelma kirjoitetaan seuraavalla rakenteella:

1. **Toiminta-ajatus ja osastojen tehtävät**
2. **Toiminnan painopisteet**
3. **Budjetti**
4. **Henkilöstö**
5. **Tulostavoitteet**
6. **Riskien hallinta ja sisäinen valvonta**
7. **Turvallisuusjohtaminen**

Toimintasuunnitelman henkilöstö-luvussa esitetään keväällä 2011 valmistuneeseen laadulliseen henkilöstösuunnitelmaan tehdyt osaamista koskevat päivitykset: Osaamistarpeet, poistuva osaaminen sekä osaamisen kehittämisen keskeiset painopisteet ja toimenpiteet.

Tavoitekortit

Tavoitteita asetetaan 2-5 kpl kutakin toimialaa kohden. Kussakin tulostavoitekortissa esitetään tavoitelause, taustainformaatio, tavoitteen paino, tuloksen mittaaminen ja pisteytys sekä henkilö, joka vastaa tavoitteesta toimialalla. Tavoitekortit valmistellaan siten, että ne tukevat viraston onnistumista viraston toiminnan painopisteissä. Tavoitekorttimalli on P-asemalle.

Budjetit

Toimialojen rahoituskehys määritellään toimintamenojen osalta liikekirjanpidon memoryhmien pohjalta, mutta varsinaiset budjetit tehdään Sampo-järjestelmään hallinnon tuotteistuksen mukaisella jaolla. Väylänpidon osalta budjetit tehdään tuotteittain ja SAMPO-järjestelmään tiedot syötetään toimenpiteille, joihin merkitään toimenpidetyyppi. Toimenpidetyyppiluokitus löytyy P-aseman hakemistosta oheisen linkin takaa. P:\Yhteiset\Sampo\Käyttöönotto\Esikunta [laskentataulukosta](#), jonka nimi on Hallinnon hankkeet.

Menot on mitoitettu siten, että Liikennevirasto tulee toimeen vuoden 2012 talousarviorahoituksella ja vuoden 2011 noin 6,5 milj. euron saldorahoituksella. Eniten joudutaan vähentämään ulkopuolisten palveluiden ostoja ja matkustusmenoja. Toimiala budjetoit muiden palveluiden hankkeet annettuun kehykseen. Liikennevirastossa sovelletaan tulospalkkausjärjestelmää. Toimintamenomomentin määrärahasta varataan osa TUPA -palkkioiden maksamiseen. Toimialojen palkkauskehykseen tulospalkkiovaraus varataan vuosipalkkasummasta 3,0 prosentin suuruisena.

4 Toiminnan suunnittelu Sampoissa

Toimialat suunnittelevat sekä väylänpidon että hallinnon toimintansa toimenpiteinä Sampoissa. Toteutettavaksi suunnitellut toimenpiteet ajoitetaan kokonaan tai osittain ensi vuodelle ja niiden ensi vuodelle kohdistuvista kustannuksista laaditaan kustannussuunnitelmat. Myös kaikki toimialojen tulot budjetoidaan Sampoon toimenpiteille.

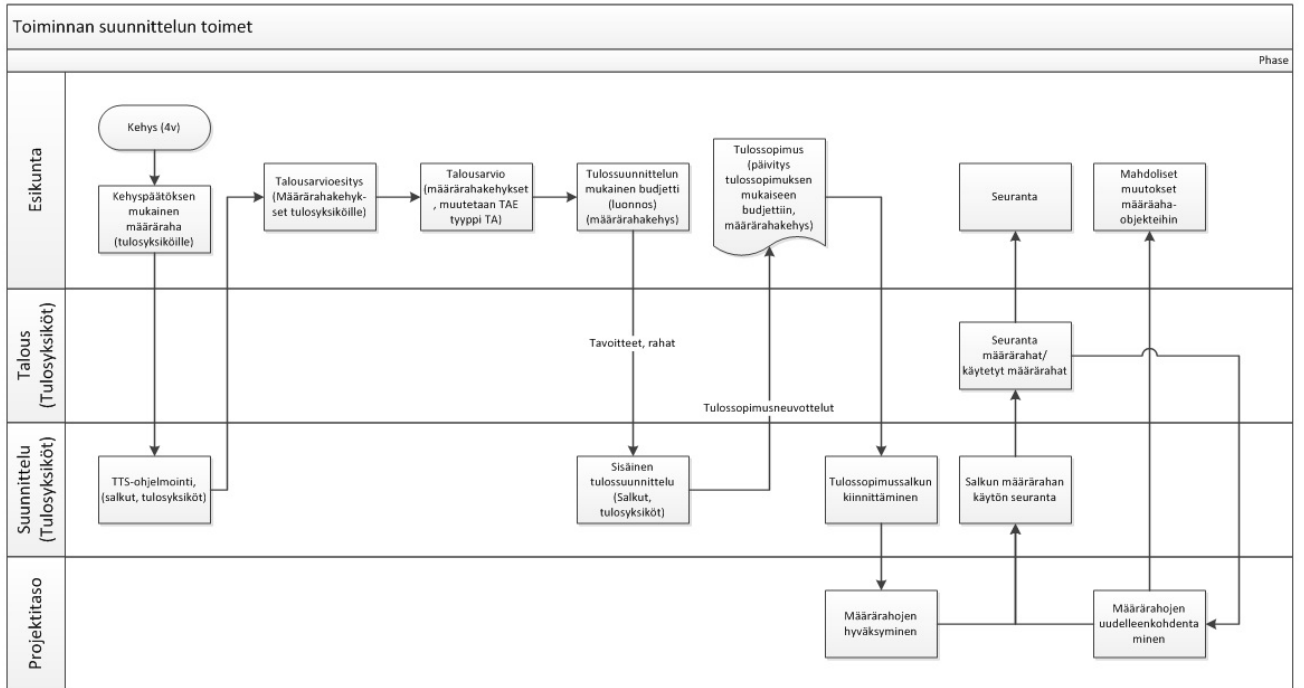
Väylänpidon hankkeiden ohjelmointi tehdään Sampon hankesalkkutoiminnolla ja toimialat tekevät tuotekohtaiset hankesalkut kustakin talousarviotilistä, joille on annettu suunnittelukehys. Hankesalkussa olevien toimenpiteiden kustannussuunnitelmien kokonaissumman tulisi vastata suunnittelukehystä. Virallisten tuotekohtaisten hankesalkkujen rinnalle toimialat tekevät rinnakkaiset seurantasalkut siltojen kunnan parantamiseen liittyvistä investoinneista sekä pienistä tieliikenteen liikenneturvallisuuskohteista, mikäli toimialalla on näihin luokkiin kuuluvia toimenpiteitä. Tarkempi ohjeistus hankesalkkujen muodostamisesta on Sampo-ohjeessa.

(..\.\ELYT\Valmistelu_2012\Sampo_Toimintaohje_Viraston suunnittelu ja ohjaus_v094.doc)

Tuotekohtaiset hankesalkut muodostavat yhdessä toimialan hankesalkun, joka sisältää kaikki seuraavana vuonna toteutuksessa olevat hankkeet ja niiden toimenpiteet. Projekteja ei tässä vaiheessa vielä välttämättä ole, mutta käynnissä olevien hankkeiden kohdalla niitäkin voi hankesalkkuihin kuulua. Tulosneuvotteluissa käydään tarvittavissa määrin läpi suunnitellut hankkeet ja toimenpiteet. Tulossopimusten mukaiset salkut toimivat suunnitelmana tulossopimuskaudella toteutettavista töistä. Kaudelle sisällytetyt työt saavat hyväksymismerkinnän ja niille voidaan myöntää tulossopimuksen mukainen määrärahan käyttöoikeus. Tämä tapahtuu tulossopimuksissa myöntämällä määrärahan käyttöoikeus toimenpiteille (budjettisuunnitelman hyväksyminen).

Hallinnon hankkeiden osalta toimialoille annetaan toimintamenojen suunnittelukehys ilman tuotejakoa, johon toimialat mitoittavat toimintansa. Myös suunnitelluista hallinnon toimenpiteistä laaditaan tuotekohtaiset (tukitoiminnot, ydintoiminnot, T&K ja ohjaustoiminnot) hankesalkut Sampoon, vaikka suunnittelukehystä ei tuotekohtaisesti annetaakaan. Toiminta budjetoidaan Sampoissa toimenpiteinä ja ne kiinnitetään projekteihin ja hankkeisiin. Toimenpiteille laaditaan kustannussuunnitelmat. Hallinnon hankkeiden toimenpiteet ovat virastossa yhteisesti sovittuja (linkki taulukkoon): *P:\Yhteiset\Sampo\Käyttöönotto\Esikunta\Hallinnon hankkeet 2011.xls*.

Hallinnon toimenpiteiden kustannussuunnitelmat laaditaan menoryhmittäin (LKP-summataso). Toimenpiteiden kustannussuunnitelmien summan tulee vastata annettua suunnittelukehystä. Tulosneuvotteluissa toimialat esittävät hallinnon hankkeidensa hankesalkut. Tulossopimuksen valmistuttua sovittujen toimenpiteiden kustannussuunnitelmat hyväksytään budjettisuunnitelmiksi Sampoissa.

Tässä kuvauksessa on esitetty TTS-kauden ja 1-vuotisen tulossopimuksen hallinta Samossa. Periaatteena on, että Samossa on ajantasaiset TTS-kauden kehukset ja hankkeet (hankkeet suunniteltu sille toimenpideselälle kuin on mahdollista). Tarkentuvana ohjelmointiprosessina 1-vuotinen tulossopimus perustuu TTS-kauden ensimmäiseen vuoteen.

5 Liikenneviraston suunnittelukehukset

LVM:n hallinnonalan menokehyksiin on varattu seuraavat määrärahat. Osa määrärahoista varataan Liikenneviraston ja osa ELY-keskusten käyttöön.

Määrärahmomentit	TAE 2012	2013 kehys	2014 kehys	2015 kehys
Liikenneviraston toimintamenot 31.10.01				
- Liikennevirasto	86,934	85,729	84,713	84,353
Perusväylänpito 31.10.20	930,360	929,500	946,500	949,500
- ELY-keskukset	518,552			
- Liikennevirasto (tiet) osa edellisestä rivistä	10,000			
- Liikennevirasto (rautatiet)	309,933			
- Liikennevirasto (vesiväylät)	91,875			
Valtionapu yksityisten teiden kp ja par. 31.10.50				
- ELY-keskukset	8,000	8,000	8,000	8,000
Maa- ja vesialueiden hankinnat ja korv. 31.10.76	35,000	35,000	35,000	35,000
- ELY-keskukset	32,000			
- Liikennevirasto, rautatiet	2,980			
- Liikennevirasto, vesiväylät	0,020			
Väyläverkon kehittäminen 31.10.77	444,653	384,833	336,001	324,200
- Liikennevirasto, tiehankkeet	142,553			
- Liikennevirasto, ratahankkeet	246,900			
- Liikennevirasto, vesiväylähankkeet	13,300			
- Liikennevirasto, yhteiset väylähankkeet	36,900			
Eräät väylähankkeet 31.10.78	73,100	168,060	20,000	31,000
- Liikennevirasto, tiehankkeet	73,100			
Elinkaarirahoitushankkeet 31.10.79	47,897	47,000	66,000	97,800
- Liikennevirasto, tiet	47,897			
Joukkoliikenteen palv. osto ja keh. 31.30.63, osa	(63,175)	65,175	65,175	65,175
- ELY-keskukset, alueellisen ja paikallisen liikenteen ostot, hintavelvoitteet ja kehittäm.	39,925			
- ELY-keskukset, Kehittämishankkeet ja liikumisen ohjaus (2,150+0,700)	2,850			
- ELY-keskukset, Suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetuki	9,250			
- ELY-keskukset, Merenkurkun liikenne	0,250			
Saariston yht.alusliik.palv. ostot ja keh. 31.30.64				
- Varsinais-Suomen ELY-keskus	11,007	7,448	9,745	10,725
Yhteensä	1 689,226	1 730,745	1 571,134	1 605,753
- ELY-keskukset	621,834			
- Liikennevirasto	1 067,392			

Kehykset saattavat muuttua eduskuntakäsittelyn aikana.

6 Toimialojen toimintamenojen mitoitus

Viraston toiminnan menot rahoitetaan Liikenneviraston toimintamenot -momentin 31.10.01 määrärahalta ja momentin v. 2011 saldolla. Momentti on nettobudjetoitu kaksivuotinen siirtomääräraha. Vuoden 2012 määrärahaa on TAE 2012 varattu 86,934 milj. euroa ja saldorahoitusta ennakoidaan olevan käytettävissä noin 6,5 milj. euroa. Rahoituksesta jätetään käyttämättä 4,0 milj. euroa ja se varataan vuodelle 2013.

Momentin määrärahassa on lisäksi huomioitu 3,5 milj. euron siirto perustienpidosta Tieliikennekeskuksen henkilöstön menoihin, 3,0 milj. euron uudelleenkohdistus, 0,735 milj. euron palkkojen tarkistus, 0,167 milj. euron VPJ-sopimuksen rahoitukseen ja 0,045 milj. euroa tuottavuusohjelman tarkistukseen 1 htv osalta.

Momentilta on vähennetty 2,0 milj. euroa vesiväylänpidon liikenteenhallinnan järjestelmien ylläpidon siirrosta perusväylänpitoon, 0,087 milj. euroa 1 htv siirrosta liikenne- ja viestintäministeriöön, 0,180 milj. euroa Palkeitten hintojen kompensaaiona, 0,9 milj. euroa valtionhallinnon yleisenä säästönä ja 0,575 milj. euroa yhteishankintojen lisäämisenä.

Liikenneviraston vuoden 2012 budjetin mitoitus menoryhmittäin			
Liikenneviraston toimintamenot ja tulot	Budjetti 2011	Budjetti 2012	Muutos
Tuotot	2,328	0,900	-1,428
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot	0,500		-0,500
Muut tuotot	1,828	0,900	-0,928
Menot	95,347	94,400	4,906
Aineet ja tarvikkeet	1,900	1,780	-0,120
Palkat ja henkilösivukulut	42,200	47,223	5,023
Vuokrat	6,088	4,916	-1,172
Palvelujen ostot			
T&K-ohjelma	8,500	6,500	-2,000
Tiedonhallinnan kehittämissohjelma	5,700	4,000	-1,700
Alueellistaminen	0,200	0,150	-0,050
Muut palvelut			
Keskitetty ICT-infra ja laitelisenssit	5,881	6,000	0,119
Tietojärjestelmien yp ja toimintakunto	1,790	3,500	1,710
Muut palveluiden ostot	18,263	14,331	-3,932
Muut kulut	2,455	2,000	-0,455
Jakamaton varaus	2,370	4,000	1,630
Nettomenot	93,019	93,500	6,334

Liikenneviraston toimintamenot suunnitellaan 90,4 milj. euron bruttomääräiseen tasoon. Tästä tuotoilla rahoitetaan 0,9 milj. euroa. Tämä tarkoittaa 4 milj. euron varauksista vuoden 2013 rahoitukseksi.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot syntyvät lähinnä EU-hankkeista. Jokainen toimiala arvioi nämä tuotot omalta osaltaan, jos niitä on.

Muut tuotot ovat karttamyyntituloja, TEN-tukia kartoista ja Raideakatemia tuloja. Kiinteistöjen jälleenvuokraustuotot jäävät pois, koska Ruoholahden ja makkaratalon toimitilojen sopimukset ovat päättyneet jo vuoden 2011 aikana. Väylänpitoa palvelevien kiinteistöjen tuotot budjetoiti kukin toimiala omaan budjettiinsa.

Aineet ja tarvikkeet -menoryhmään budjetoidaan tavanomaiset tarvikehankinnat. Budjetoinnista vastaa keskitetysti Hallintotoimiala. Menoryhmälle on suunniteltu varattavaksi 1,78 milj. euroa.

Palkkoihin ja henkilösivukuluihin on varattu 47,223 milj. euroa. Varaus sisältää myös Tieliikennekeskuksen henkilöstön palkkausmenot sekä vuonna 2011 päätetyt ja toteutetut rekrytoinnit siltä osin, kuin ne ovat mahtuneet toimialan vuoden 2012 htv – kehukseen. Varauksessa on huomioitu myös yleiskorotukset, vaativuustarkistukset ja tulospalkkiovarauksen.

Kullekin toimialalle on palkkoihin ja henkilösivukuihin varattu toimialan htv-kehyyksen mukainen rahoitus. Varaus sisältää siten myös rekrytointivaran mukaisen rahoituksen. Jos toisaalta toimialan vuoden 2012 työpanosennuste ylittää toimialan vuoden 2012 htv-kehyyksen, ei ylitykseen ole varattu rahoitusta, vaan toimiala rahoittaa ylityksen oman kehyyksensä muista menoista eli käytännössä palveluiden ostoista.

Vuoden 2012 rekrytoinnit suunnitellaan Liikenneviraston henkilöstösuunnitelman ja TTS:n linjausten mukaisesti. Rekrytointitarpeista laaditaan rekrytointiluvat, jotka päätetään tuloskeskustelujen jälkeen. Toinen keskitetty rekrytointikierron tehdään kesälomien jälkeen toimialan kehysten sallimissa rajoissa. Em. budjetointimenettely tarkoittaa myös sitä, että vuonna 2012 annettavat rekrytointiluvat eivät enää lisää toimialan rahoitusta, koska palkat ja henkilösivukulut on jo budjetoitu toimialan htv-kehukseen asti. Menettely poikkeaa vuoden 2011 budjetointimenettelystä.

Kukin toimiala budjetoit kansainvälisen toiminnan edellyttämät matkustuskulut omaan budjettiin. Vuonna 2011 nämä kustannukset oli merkitty Liikennejärjestelmä-toimialan budjettiin.

Vuokramenoja on suunniteltu budjetoitavaksi 4,9 milj. euroa. Hallinto-toimiala budjetoit keskitetysti Liikenneviraston toimitilojen vuokrat (4,456 milj. euroa) ml. Lappeenranta sekä vesiväylänpidon alueyksiköiden vuokrat, ei kuitenkaan liikennekeskusten vuokria.

Liikenteen hallinta -toimiala budjetoit kaikkien liikennekeskusten (tieliikennekeskus, rautatieliikennekeskus, meriliikennekeskus) toimitilojen vuokrat sekä toimitilojen siivouksen, sähkön yms. käyttökulut, joiden arvioidaan olevan yhteensä 0,44 milj. euroa.

Palveluiden ostot muodostuvat T&K-ohjelman, tiedonhallinnan kehittämisohjelman, tietojärjestelmien ylläpitomenojen, keskitetyn ICT-infran, alueellistamisen ja muiden palveluiden ostoista.

T&K -ohjelmaan varataan 6,5 milj. euroa. Ohjelman valmistelee Liikennejärjestelmätoimiala tukeutuen Liikenneviraston valmisteilla olevaan vuosien 2013–2016 T&K-ohjelman mukaiseen painopisteiden priorisointiin. Toimialat esittävät Liikennejärjestelmäosastolle tulevan vuoden T&K-tarpeet. Priorisointi tapahtuu yhteistyössä toimialojen kesken ja valmistelua koordinoi Liikennejärjestelmä -toimiala.

Tiedonhallinnan kehittämisohjelma on Liikennevirastotasoinen kehittämiskokonaisuus, joka sisältää kaikki tiedonhallinnan kehittämishankkeet rahoituslähteistä riippumatta. Kehittämisohjelmaan varataan toimintamomentilta rahoitusta 4,0 milj. euroa, jonka Hallintotoimiala budjetoit omaan budjettiin. Lisäksi Hallintotoimiala koordinoi muiden toimialojen perusväylänpidon määrärahalta teettämää toimialojen

omien järjestelmien noin 2,0 milj. euron kehittämistä. Siitä budjetoidaan tienpitoon noin 1,2 milj. euroa, radanpitoon noin 0,4 milj. euroa ja vesiväylänpitoon noin 0,4 milj. euroa. Kehittämishojelman budjetti sisältää kehittämisen aikana tulevat kustannukset, esim. ympäristöt, lisenssit ja käyttöpalvelut. Käyttöönoton jälkeisenä vuotena järjestelmä/palvelu siirtyy Liikenneviraston järjestelmäsalkkuun.

Liikenneviraston järjestelmäsalkkuun sisältyvien tietojärjestelmien ylläpidon ja toimintakunnan rahoittamiseen varataan 6,0 milj. euroa toimintamomentilta. Väylänpitoa välittömästi palvelevien järjestelmien ylläpito ja toimintakunto rahoitetaan kokonaan perusväylänpidon määrärahasta. Liikenneviraston järjestelmäsalkun hallinnasta ja budjetoinnista vastaa sekä toimintamenojen että perusväylänpidon osalta Hallintotoimiala (Elsi Sarjo).

Hallintotoimiala hankkii vuonna 2012 keskitetysti ULA-lisenssejä, jotka poistavat toimialojen erillislisenssien tarvetta huomattavasti. Hallintotoimiala informoi hankinnasta toimialoja. (ULA ~Unlimited License Agreement).

Alueellistamisen erillismenoihin on suunniteltu varattavaksi 0,15 milj. euroa. Lappeenrannan toimitilojen vuokramenoja ei budjetoida alueellistamisen erillismenoiksi. Määrärahat sisällytetään Hallintotoimialan budjettiin.

Muiden palveluiden ostoihin jää noin 14,5 milj. euroa. Tämä on jaettu toimialoille vuoden 2011 budjetin mukaisilla toimialojen osuuksilla.

Muut kulut kertyvät pääosin matkustamisesta, päivärahoista ja km-korvauksista. Niihin on varattu 2,0 milj. euroa. Hallintotoimiala budjetoiki keskitetysti jäsenmaksut Liikenneviraston jäsenyyksistä kotimaisissa ja ulkomaisissa yhteisöissä ja järjestöissä.

Jakamattomaksi määrärahasi on jätetty 4 milj. euroa, joka varataan vuoden 2013 rahoitukseksi, koska vuoden 2013 kehys on vain 85,729 milj. euroa, mutta menoja arvioidaan kertyvän yli 90 milj. euroa.

Toimialojen vuoden 2012 budjetin mitoitus menoryhmittäin								
Liikenneviraston toimintamenot ja tulot	INV	KP	LJ	LH	H	ESIK	Mitoitus 2012	Budjetti 2011
Tuotot	0,000	0,900	0,000	0,000	0,000	0,000	0,900	2,328
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot							0,000	0,500
Muut tuotot		0,900					0,900	1,828
Menot	7,091	16,718	13,797	16,456	32,607	3,731	90,400	95,347
Aineet ja tarvikkeet	0,020	0,405	0,020	1,000	0,315	0,020	1,780	1,900
Palkat ja henkilösivukulut (VP laskee)	6,037	12,720	5,265	13,163	7,103	2,935	47,223	42,200
Vuokrat				0,440	4,456	0,020	4,916	6,088
Palvelujen ostot								
T&K-ohjelma			6,500				6,500	8,500
Tiedonhallinnan kehittämissohjelma					4,000		4,000	5,700
Alueellistaminen					0,150		0,150	0,200
Muut palvelut								
Keskitetty ICT-infra ja laitelisenssit					6,000		6,000	5,881
Tietojärjestelmien yp ja toimintakunto					3,500		3,500	1,790
Muut palveluiden osto	0,681	3,080	1,691	1,569	6,636	0,674	14,331	18,263
Muut kulut	0,352	0,514	0,321	0,284	0,447	0,082	2,000	4,825
Nettomenot	7,091	15,818	13,797	16,456	32,607	3,731	89,500	93,019

7 Toimialojen väylänpitomenojen mitoitus

Liikennevirasto budjetoit perusväylänpidon ja kehittämisen määrärahaa tienpitoon, radanpitoon ja vesiväylänpitoon. Kukin toimiala budjetoit väylänpidon menot SAMPOON tuotteittain. Oheisiin taulukoihin on merkitty esikunnan näkemys perusväylänpidon määrärahan jaosta toimialoille.

7.1 Perusväylänpito

Valtion talousarvioesityksessä perusväylänpitoon varataan 930,4 milj. euroa. Radanpidossa ja vesiväylänpidossa ei ole alueellista toteuttajaorganisaatiota, minkä vuoksi Liikenneviraston toimialat budjetoivat radanpidon ja vesiväylänpidon menot. Tienpidon määrärahasta Liikennevirasto budjetoit vain noin 3 % osuuden, koska ELY-keskuksen budjetoivat valtaosan perustienpidon rahoituksesta.

Liikenneviraston TAE 2012		22.9.2011		4.10.2011
Liikenneviraston menot ja tulot (milj. e)	2010 toteutuma	TA 2011	TAE 2012	LIVIN oma 2012 suunnitelma
Toimintamenot (01)	91,280	83,229	86,934	86,934
— Tulot toiminnasta	3,968	2,260	2,000	2,000
— Toimintamenot	95,248	85,489	88,934	88,934
— Hallinto	87,564	75,489	81,934	82,434
— T&K	7,684	10,000	7,000	6,500
Perusväylänpito (20)	945,803	907,577	930,360	930,360
Tulot	81,128	68,000	78,700	78,700
— Yhteisrahoitteisen toiminnan tulot	23,288	17,300	19,313	19,313
— Ratamaksu	44,151	39,200	45,800	45,800
— Muut tulot	13,689	11,500	13,587	13,587
Menot	1026,931	975,577	1009,060	1009,060
— Uus- tai laajennusinvestointi	81,234	95,474	97,519	88,519
— Korvausinvestointi	241,267	156,878	168,200	163,700
— Ylläpito	212,255	198,814	189,867	194,481
— Hoito	299,118	300,989	293,896	305,132
— Käyttö	48,200	55,239	60,039	57,689
— Merikartoitus	8,032	8,000	8,000	8,000
— Liikenteen hallinta	43,150	61,066	74,282	75,682
— Talvimerenkulku	45,038	35,200	55,040	55,040
— Lautta- ja lossiliikennöinti	41,285	41,700	45,000	45,000
— Liikenteen suunnittelu	7,352	16,675	11,675	10,275
— Väylänpidon omaisuushallinta	0,000	5,542	5,542	5,542

Toimialat perustavat väylänpidon budjettien rahoituksen osin vuodelta 2011 ennakkoimaansa saldorahoitukseen.

Väylänpitoa välittömästi palvelevien järjestelmien osalta järjestelmäsalkku budjetoitadaan perusväylänpitoon. Toimialat varaavat perusväylänpidon rahoituksesta tarvittavat määrarahat näiden menojen maksamiseen. Tarvittava rahoitus on 2,0 miljoonaa euroa. Hallintotoimiala koordinoit budjetoitintia.

7.1.1 Tienpito

Talousarviossa perusväylänpitoon esitetystä 930,4 milj. euron määrärahasta varataan tienpitoon 528,552 milj. euron nettomääräraha. Lisäksi tienpidon menoja budjetoidaan 16,937 milj. euroa tulorahoituksen varaan.

Tiet, menot ja tulot (milj. euroa)	2010 toteutuma	TA 2011	TAE 2012	LIVIN oma 2012 suunnitelma
Perusväylänpito (20)	541,276	540,237	528,552	528,552
Tulot	17,623	14,244	16,937	16,937
— Yhteisrahoitteisen toiminnat tulot	15,843	13,299	16,483	16,483
— Muut tulot	1,780	0,945	0,454	0,454
Menot	558,899	554,481	545,489	545,489
— Uus- tai laajennusinvestointi	79,734	66,174	70,819	61,819
— Korvausinvestointi	80,000	80,000	77,500	73,000
— Ylläpito	164,208	149,153	142,786	147,400
— Hoito	161,794	174,600	162,384	173,620
— Käyttö	16,200	18,700	22,500	20,150
— Liikenteen hallinta	8,326	8,154	13,500	14,900
— Lautta- ja lossiliikennöinti	41,285	41,700	45,000	45,000
— Liikenteen suunnittelu	7,352	16,000	11,000	9,600
— Väylänpidon omaisuushallinta	0,000	0,000	0,000	0,000

Alustava toimialajako:

Tiet, menot ja tulot (milj. euroa)	INV	KP	LJ	LH	H	PJ
Perusväylänpito (20)	2,200	0,000	5,630	2,760	0,000	0,700
Tulot	0,000	0,000	0,020	0,040	0,000	0,000
— Yhteisrahoitteisen toiminnat tulot						
— Muut tulot			0,020	0,040		
Menot	2,200	0,000	5,650	2,800	0,000	0,700
— Uus- tai laajennusinvestointi	2,200					
— Korvausinvestointi						
— Ylläpito			4,250			
— Hoito						0,700
— Käyttö						
— Liikenteen hallinta			1,400	2,800		
— Lautta- ja lossiliikennöinti						
— Liikenteen suunnittelu						
— Väylänpidon omaisuushallinta						

Investointitoimiala budjetoi hankkeen E18 Kehä III 2. rakennusvaiheen rakennussuunnitteluun 2,2 milj. euroa.

Liikennejärjestelmätöimiala budjetoi tiestö- ja kuntomittauksiin perustienpidon määrärahaa 4,25 milj. euroa ja lisäksi TEM:n hallinnoimasta Kainuun kehittämisrahasta tulee varata Liikennevirastolle 0,22 milj. euroa (alv 0 %) + arvonlisävero 0,051 milj. euroa seuraavan sivun taulukon mukaisesti. Liikennejärjestelmätöimiala budjetoi Di-giroadin ylläpitomenoihin 1,4 milj. euroa ja tuloihin 0,02 milj. euroa.

Väylänpidon momentilta maksettavat keskitetyt väylätietopalvelut 2012					
Luonnos 26.8.2011/RPr					
	<i>Sopimus</i>	<i>SAMPO</i>	<i>Toimittaja</i>	<i>Budjetti</i>	<i>Kainuu</i>
TIE	Yleinen liikennelaskenta	20208	Destia	1 285 000	65 000
	PTM	20210	Destia	950 000	50 000
	Vauriokartoitus	20202	Ramboll Finland	280 000	20 000
	Onnettomuustiedot		Tilastokeskus	220 000	15 000
	Onnettomuuksien paikannus		Ramboll Finland	50 000	
	Talvihoidon laatu		Carement	430 000	20 000
	Paikkatiedot ja karta-aineistot		Useita	115 000	5 000
	Sorateiden runkokelirikkoinventoinnit	20211	Carement	285 000	15 000
	Tarkkailusillat		Huura	50 000	
	Paikannuspisteiden ylläpito		Karttakeskus	120 000	
	Tiekuva.com - palvelu		Tentrio	15 000	
	Tiekuvaus			450 000	30 000
				4 250 000	220 000

Liikenteenhallinta-toimiala budjetoit tieliikenteen operatiiviseen ohjaukseen Tielii-
kennekeskuksen muita kuin palkkamenoja 2,5 milj. euroa ja Ilmatieteenlaitoksesta
siirtyvät noin 0,3 milj. euron sopimukset.

Esikunta budjetoit varautumisen menoja 0,700 milj. euroa.

7.1.2 Radanpito

Talousarviossa perusväylänpitoon esitetystä 930,4 milj. euron määrärahasta varataan radanpitoon 309,933 milj. euron nettomääräraha. Lisäksi radanpidon menoja budjetoidaan 61,163 milj. euroa tulorahoituksen varaan.

Radat, menot ja tulot (milj. euroa)	2010 toteutuma	TA 2011	TAE 2012	LIVIN oma 2012 suunnitelma
Perusväylänpito (20)	327,161	297,340	309,933	309,933
Tulot	62,130	53,571	61,163	61,163
— Yhteisrahoitteisen toiminnat tulot	7,315	4,001	2,830	2,830
— Ratamaksu	44,151	39,200	45,800	45,800
— Muut tulot	10,664	10,370	12,533	12,533
Menot	389,291	350,911	371,096	371,096
— Uus- tai laajennusinvestointi	0,000	28,500	25,900	25,900
— Korvausinvestointi	159,267	74,878	88,700	88,700
— Ylläpito	47,700	44,171	45,171	45,171
— Hoito	122,700	115,014	117,977	117,977
— Käyttö	26,800	31,339	31,339	31,339
— Liikenteen hallinta	32,824	50,812	55,812	55,812
— Talvimerenkulku	0,000	0,000	0,000	0,000
— Liikenteen suunnittelu	0,000	0,655	0,655	0,655
— Väylänpidon omaisuushallinta	0,000	5,542	5,542	5,542

Alustava toimialajako:

Radat, menot ja tulot (milj. euroa)	Jakamaton	INV	KP	LJ	LH	H	PJ
Perusväylänpito (20)	-12,533	111,770	150,529	3,555	56,212	0,000	0,400
Tulot	12,533	2,830	45,800	0,000	0,000	0,000	0,000
— Yhteisrahoitteisen toiminnat tulot		2,830					
— Ratamaksu			45,800				
— Muut tulot	12,533						
Menot	0,000	114,600	196,329	3,555	56,212	0,000	0,400
— Uus- tai laajennusinvestointi		25,900					
— Korvausinvestointi		88,700					
— Ylläpito			41,871	2,900	0,400		
— Hoito			117,577				0,400
— Käyttö			31,339				
— Liikenteen hallinta					55,812		
— Talvimerenkulku							
— Liikenteen suunnittelu				0,655			
— Väylänpidon omaisuushallinta			5,542				

Investointitoimiala budjetoit kaikki radanpidon investoinnit, joihin sisältyy myös hankesuunnittelu. Kunnossapitotoimiala budjetoit ratamaksun sekä ylläpidon, hoidon ja käytön menot. Ratatietomittauksiin ja palvelusopimuksiin budjetoidaan radanpidon määrärahaa 2,25 milj. euroa oheisen taulukon mukaisesti.

Väylänpidon momentilta maksettavat keskitetyt väylätietopalvelut 2012				
Luonnos 26.8.2011/RPr				
	Sopimus	SAMPO	Toimittaja	Budjetti
RATA	Tasoristeyks.fi - palvelu		Poutapilvi	12 000
	Ratojen geometriatiedot		VR-Track	150 000
	Ohjaus- ja turvalaitetiedot			500 000
	Ratatiedon rekisteri- ja palvelusopimus		VR-Track	1 588 000
				2 250 000

Esikunta budjetoit varautumisen menoja 0,400 milj. euroa.

7.1.3 Vesiväylänpito

Talousarviossa perusväylänpitoon esitetystä 926,5 milj. euron määrärahasta varataan radanpitoon 91,875 milj. euron nettomääräraha. Lisäksi vesiväylänpidon menoja budjetoidaan 0,6 milj. euroa tulorahoituksen varaan.

Vesiväylät, menot ja tulot (milj. euroa)	2010 toteutuma	TA 2011	TAE 2012
Perusväylänpito (20)	77,366	70,000	91,875
Tulot	1,375	0,185	0,600
— Yhteisrahoitteisen toiminnat tulot	0,130		
— Ratamaksu			
— Muut tulot	1,245	0,185	0,600
Menot	78,741	70,185	92,475
— Uus- tai laajennusinvestointi	1,500	0,800	0,800
— Korvausinvestointi	2,000	2,000	2,000
— Ylläpito	0,347	5,490	1,910
— Hoito	14,624	11,375	13,535
— Käyttö	5,200	5,200	6,200
— Merikartoitus	8,032	8,000	8,000
— Liikenteen hallinta	2,000	2,100	4,970
— Talvimerenkulku	45,038	35,200	55,040
— Liikenteen suunnittelu	0,000	0,020	0,020
— Väylänpidon omaisuushallinta	0,000	0,000	0,000

Alustava toimialajako

Vesiväylät, menot ja tulot (milj. euroa)	INV	KP	LJ	LH	H	PJ
Perusväylänpito (20)	0,800	30,845	0,020	60,010	0,000	0,200
Tulot	0,000	0,600	0,000	0,000	0,000	0,000
— Yhteisrahoitteisen toiminnat tulot						
— Muut tulot		0,600				
Menot	0,800	31,445	0,020	60,010	0,000	0,200
— Uus- tai laajennusinvestointi	0,800					
— Korvausinvestointi		2,000				
— Ylläpito		1,910				
— Hoito		13,335				0,200
— Käyttö		6,200				
— Merikartoitus		8,000				
— Liikenteen hallinta				4,970		
— Talvimerenkulku				55,040		
— Liikenteen suunnittelu			0,020			
— Väylänpidon omaisuushallinta						

Varautumisen menoja budjetoidaan 0,200 milj. euroa.

7.2 Eduskunnan päättämät kehittämishankkeet

Liikenneviraston investointi -toimiala vastaa eduskunnan päättämien suurten kehittämisinvestointien toteuttamisesta. Hankkeet rahoitetaan momenteilta 31.10.77–79. Hankkeille on määrätty talousarviossa kustannusarvio ja valtuus. Momentit ovat kolmiuotisia siirtomäärärahoja, jolloin käytettävissä on vuoden 2011 saldorahoitus.

Väyläverkon kehittäminen -momentille 31.10.77 on talousarvioesityksessä ehdotettu 444,653 milj. euroa 23 hankkeelle.

Väyläverkon kehittämishankkeet, Momentti 31.10.77	Valmis liikenteelle	Kustannusarvio M€	Arvioitu käyttö M€	Määräraha v. 2012 M€	Rahoitustarve myöh. M€
Tiehankeet					
Vt 6 Lappeenranta—Imatra	2011	177,0	158,2	8,5	10,3
Vt 4 Kemin kohta ja sillat	2010	74,0	64,3	0,15	0,3
Kt 51 Kirkkonummi—Kivenlahti	2013	80,0	46,9	18,0	15,1
Vt 5 Päiväranta—Vuorela	2014	90,0	52,5	20,8	16,7
Vt 6 Joensuun kohta	2012	35,0	28,8	6,2	-
E18 Haminan ohikulkutie	2015	180,0	1,0	47,0	132,0
Vt 8 Sepänkylän ohitustie	2013	55,0	3,0	22,9	29,1
Vt 19 Seinäjoen itäinen ohikulkutie	2014	63,0	1,0	18,0	44,0
Vt 2 Karkkila-Humppila –välin parant.	2012	10,0	10,0	-	-
E18 Koskenylä-Kotka erillishanke	2014	33,0	-	1,0	32,0
Yhteensä				142,553	
Ratahankeet					
Ilmalan ratapiha	2012	115,0	110,5	4,5	-
Lahti-Luumäki palvelutason parant.	2010	210,0	209,9	0,1	-
Keski-Pasila palvelutason parant.	2012	50,0	33,4	16,6	-
Kehärata	2014	389,0	152,6	115,7	120,7
Seinäjoki-Oulu, palvelutason parantaminen I-vaiheen täydennys	2010	110,0	109,8	-	-
Rovaniemi-Kemijärvi sähköistys	2013	24,0	2,0	10,0	12,0
Seinäjoki-Oulu palvelutason parantaminen II-vaihe, loppuunsaattam.	2015	344,0	40,0	60,0	244,0
Kokkola-Ylivieska, 2. raide	2017	310,0	-	40,0	270,0
Pisara-radon suunnittelu		40,0	-	5,0	35,0
Yhteensä				251,9	
Vesiväylähankkeet					
Pietarsaaren meriväylä	2012	11,4	4,4	7,0	-
Uudenkaupungin meriväylä	2012	11,0	4,7	6,3	-
Yhteensä				13,3	
Yhteiset liikenneväylähankkeet					
Vt 14 Savonlinnan keskusta, 1. vaihe	2011	20,0	19,5	0,5	-
Vt 14 Savonlinnan keskusta, 2. vaihe	2013	80,0	28,7	36,4	14,9
Yhteensä				36,9	

Eräät väylähankkeet -momentille 31.10.78 on talousarvioesityksessä ehdotettu 73,1 milj. euroa hankerahoitusta. Lisäksi on käynnissä kuntien ja VR:n aikaistamisrahoituksella toteutettavia hankkeita, joille ei ole vuodelle 2012 osoitettu määrärahaa.

Eräät väylähankkeet, Momentti 31.10.78	Valmisliikenteelle	Kustannusarvio M€	Arvioitu käyttö M€	Määräraha v. 2012 M€	Rahoitustarve myöh. M€
Tiehankeet					
Mt 101 Kehä I, Turunväylä-Vallikallio	2012	147,0	64,3	73,1	73,1
Kilpilahden uusi tieyhteys	2011	25,0	-	-	18,0
E18 Kehä III, 1. vaihe	2011	50,0	-	-	50,0
Vt 12 Tampereen rantaväylä	2015	185,0	-	-	61,0
Turun satamayhteys (Suikkilantie)	2013	20,0	-	-	20,0
Ratahankeet					
Seinäjoki-Vaasa	2011	20,0	-	-	20,0
Yhteensä				73,1	

Elinkaarirahoitushankkeet -momentin 31.10.79 hankkeille on talousarvioesityksessä ehdotettu 47,897 milj. euroa kolmelle hankkeelle.

Jälkirahoitus- ja elinkaarirahoitushankkeet, Momentti 31.10.79	Valmisliikenteelle	Sopimusvaltuutus M€	Arvioitu käyttö M€	Määräraha v. 2011 M€	Rahoitustarve myöh. M€
Vt 4 Järvenpää—Lahti	1999	252,3	228,3	5,4	-
E18 Muurla—Lohja	2008	700,0	124,5	39,5	536,0
E18 Koskenkylä—Kotka erillishanke	2014	650,0	4,0	3,0	643,0
Yhteensä				47,9	

7.3 Maa- ja vesialueiden hankinnat ja korvaukset

Määrärahasta varataan Liikenneviraston käyttöön 3,0 milj. euroa rata-alueisiin ja vesiväyltiin. Jakamattomiin on jäämässä 1,56 milj. euroa.

Maa-alueiden hankinnan ja korvausten v. 2012 määrärahan suunnittelu			
ELY-keskus	Budjetti 2011	Käyttöennuste 2011	Suunnitelma 2012
UUD	14 200 000	13 000 000	9 500 000
VAR	4 800 000	4 800 000	4 000 000
PIR	3 160 000	4 045 000	4 000 000
KAS	1 450 000	1 800 000	1 650 000
POS	1 750 000	2 560 000	2 690 000
KES	2 650 000	2 650 000	1 850 000
EPO	5 100 000	5 655 720	4 800 000
POP	650 000	850 000	1 250 000
LAP	880 000	880 000	700 000
LIV, rata	3 490 000	4 800 000	2 980 000
LIV, vesiväylät	100 000	70 000	20 000
Jakamaton			1 560 000
Yhteensä	38 230 000	41 110 720	35 000 000
Suunnitelma pohjautuu LIVIN ja ELY-keskusten 6.9.2012 voimassa olevaan arvioon vuoden 2012 määrärahan tarpeesta.			

Valtaosa määrärahasta on suunniteltu varattavaksi ELY-keskuksien käyttöön maantieteellisten hankintaan ja korvauksiin.

Liikenneviraston strategisista päämääristä johdetut välitavoitteet

Toimivat matka- ja kuljetusketjut

- 1.1 Toiminta perustuu valtakunnalliseen, kaikki liikennemuodot kattavaan priorisoituun näkemykseen matkojen ja kuljetusten palvelutasosta.
- 1.2 Väylästäön rakenteellinen kunto ja päivittäinen palvelutaso on optimoitu niin, että keskeisen verkon palvelutaso säilyy hyvänä. Alemman verkon palvelutaso pidetään tyydyttävänä.
- 1.3 Liikenteen solmukohtien toimivuutta on tehostettu.
- 1.4 Liikenteen tilannetietoutta on parannettu. Liikenteen ohjausta, häiriötilanteiden ennaltaehkäisyä sekä ennakoitua ja hallintaa on tehostettu.

Joukkoliikenne ja julkinen liikenne

- 2.1 Joukkoliikenteen rahoituksen jako perustuu määriteltyihin palvelutasoihin.
- 2.2 Joukkoliikenteen edistäminen (matkustajainformaatio, valoetuedet, häiriönhallinta, joukkoliikenteen tuki, infra-asiat) on tärkeä osa kaupunkiseutuyhteistyötä ja ne kytketään osaksi liikennejärjestelmän aiesopimuksia.
- 2.3 Koko Suomen kattava lippujärjestelmä on suunniteltu ja otettu käyttöön.
- 2.4 Julkisen liikenteen peruspalvelutaso toteutetaan kokonaisuuden kannalta mahdollisimman tehokkaasti yhteistyössä yli hallintorajojen.
- 2.5 Kaukoliikenteessä kehitetään markkinaehtoisien liikenteen kilpailukyvyyn edellytyksiä.

Turvallisuuden varmistaminen

- 3.1 Tieliikenteen turvallisuuden parantamisen painotus on pääteillä tapahtuvien kuolemien torjunnassa ja taajamaliikenteen rauhoittamisessa. Nopeustaso asetetaan turvallisuusnäkökohdista.
- 3.2 Tasoristeysturvallisuutta on parannettu.
- 3.3 Itämeren meriliikenteen turvallisuus on varmistettu.
- 3.4 Liikenneväylien työmailla ei tapahdu henkilövahinko-onnettomuuksia.
- 3.5 Otetaan käyttöön kaikki liikennemuodot kattava turvallisuusjohtamisjärjestelmä.

Liikenteen ympäristöjalanjälki

- 4.1 Edistetään mallia, jossa liikenteen verot ja maksut kerätään liikenteen päästöjen vähentämistavoitetta tukien.
- 4.2 Liikennevirasto vaikuttaa liikkumistarpeen vähentämiseksi.
- 4.3 Ympäristöä ja ihmisiä suojataan liikenteen ja väylänpidon ympäristöhaitoilta.
- 4.4 Väylänpidon energiatehokkuutta on parannettu.

Vahva vaikuttaja ja keskustelun käynnistäjä

- 5.1. Määritellään strategisesti keskeisten sidosryhmien osalta vaikuttamisen foorumit sekä johdon ja asiantuntijoiden vaikuttamiskeinot niissä.
- 5.2 Olemme aktiivinen toimija suurten kaupunkiseutujen liikenteenhallinnan kehittämisessä, alueellisessa liikennejärjestelmätyössä, sekä infran hankintamenettelyjen kehittämisessä.

Teknologia ja uudet toimintatavat

- 6.1 Panostamme liikennejärjestelmätyön kehittämiseen sekä esisuunnitteluun monipuolisella keinovalikoimalla ja siinä syntyvien kokonaisuuksien toteuttamiseen.
- 6.2 Hankearvioinnissa varmistetaan riittävä laajuus, yhdenmukaisuus ja kaikkien tietojen ajantasaisuus.

- 6.3 T&K:n ja tiedonhallinnan kehittäminen on hallittua, tuloksellista ja strategiaa tukevaa.
- 6.4 Älyliikenteen keinoja hyödynnetään täysimääräisesti toiminnan kehittämisessä.
- 6.5 Liikenne- ja väylätiedot ovat sisäisten ja ulkoisten toimijoiden käytettävissä määrittelyjen mukaisesti.
- 6.6 Liikennevirasto on yhdessä alan kanssa aktiivinen uusien toimintamallien pilotoija ja käyttöönottaja.

Osaaminen, markkinat ja infra-alan tuottavuus

- 7.1 On määritelty teettämisen (palvelun hankinnan) periaatteet.
- 7.2 Väylänpidon hankintamenettelyt tukevat loppukäyttäjänäkökulmaa ja innovatiivisuutta sekä mahdollistavat uusia palvelumalleja.
- 7.3 Toimintamme suunnitelmallisuus ja yhtenäisyys edesauttavat toimivia markkinoita ja kilpailun avaaminen on tehty hallitusti.

Rahoitus ja rahoitusmallit

- 8.1 Uusien rahoitusmallien käyttöönottoa on edistetty ja niitä otetaan käyttöön harkitusti huomioiden erilaisissa kohteissa soveltuvat rahoitusmallit ja -tahot.
- 8.2 Liikenneviraston budjetti laaditaan tavoitteellisen tiukaksi. Toiminnan vuosisuunnittelussa on panostettu joustavuuden huomioimiseen.
- 8.3 Vaikutetaan aktiivisesti valtion budjettikäytäntöjen uudistamiseen.

Oman ja infra-alan osaamisen säilyttäminen ja kehittäminen

- 9.1 Olemme tunnistaneet ja varmistaneet strategian edellyttämän osaamisen. Liikenneviraston henkilöstösuunnitelma on valmis ja sitä päivitetään säännöllisesti. Henkilöstövoimavarat kohdennetaan tunnistettuihin ja omaa osaamista kehitetään tunnistetuilla osaamisalueilla.
- 9.2 Hankintaosaamista on kehitetty.
- 9.3 Alan osaamisyhteistyö on vakiintunutta.

Prosessit ja organisaation rakenteet tukevat yhteistyötä ja asiantuntijuutta

- 10.1 Yhteinen toimintajärjestelmä otetaan käyttöön.
- 10.2 Kehittämistoimintamme on priorisoitu kokonaisuutena henkilö- ja raharesurssit huomioiden.
- 10.3 Toteutamme alueellistamisen hallitusti toiminnallisuuden varmistamiseksi.

Työkulttuuri on asiantuntijuutta arvostava ja kannustava

- 11.1 Arvot ja eettiset pelisäännöt on linjattu, ja ne näkyvät päivittäisessä työssä. Arvojen toteutumista tarkastellaan jokapäiväisessä työssä, kehityskeskusteluissa sekä johdon strategiafoorumeissa.
- 11.2 Johtaminen on linjakasta, avointa ja vuorovaikutteista. Johtamisen ja esimiestyön systemaattinen arviointimenetelmä on käytössä, ja sitä hyödynnetään aktiivisesti johtamis- ja esimiestyön kehittämisessä.
- 11.3 Hyviä asiantuntijuutta tukevia käytäntöjä (mm. etätyö, urapolku) kartoitetaan, määritetään ja kehitetään.
- 11.4 Liikennevirasto on työnantajana houkutteleva ja kilpailukykyinen.

Yllä strategistenvälitavoitteiden nimet on osin lyhennetty.

Uudet välitavoitteet on korostettu keltaisella pohjavärillä.

Täydelliset nimet ovat sivuilla 7-8.

LVM:n asettamat toiminnalliset tulostavoitteet

Tulostavoite	2010 toteutuma	2011 tavoite/ ennuste	2012 tavoite
TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA			
Palvelukyky ja laatu			
Kansalaisten tyytyväisyys matkojen toimivuuteen (asteikko 1—5)		3,3	3,3
Elinkeinoelämän tyytyväisyys väylien palvelutasoon (asteikko 1—5)		3,4	3,4
Sidosryhmien tyytyväisyys Liikenneviraston toimintaan (asteikko 1—5)		3,5	3,5
Matka- ja kuljetusketjujen toimivuus			
Radanpidosta johtuvat viivästykset kaukoliikenteessä, % junista 5 min.	9,8	4	4
Radanpidosta johtuvat viivästykset lähiliikenteessä, % junista 3 min.	2,3	1	1
Nopean (väh. 160km/h) rataverkon pituus	795	873	906
25 tonnin akselipainon sallivien rataosien pituus, km	547	815	815
Jäänmurtopalveluiden odotusaika, h, enintään	3,0	3,5	3,5
Väylien kunto			
Kauppamerenkulun huonokuntoiset väylät, km, enintään	450	450	380
Päällystetyt tiet kuntoluokissa huono ja erittäin huono, km, enintään	3 403	4 000	4 400
Soratiet kuntoluokissa huono ja erittäin huono, km, enintään	2 800	3 000	3 000
Maantie- ja ratasillat kuntoluokissa huono ja erittäin huono, kpl, enintään	796	850	840
Radan huonosta kunnosta johtuvat liikenne rajoitukset, km, (keskeinen rataverkko/muu rataverkko), enintään	52/187	60/210	50/200
Liikenneturvallisuus ja ympäristö			
Tieliikenteen henkilövahinko-onn. vähennemä perusväylänpidon toimin, kpl	41	28	28
Tieliikenteen henkilövahinko-onnettomuuksien vähennemä kehittämisinvestoinnein, kpl	13	13	5
Käytössä olevien tasoristeysten määrä valtion liikennöidyllä rataverkolla, kpl	3 172	3 090	2 949
Perusväylänpidon meluntorjunnan vaikutus, henkilöä/vuosi	1 496	100	150
Kehittämisinvestointien meluntorjunnan vaikutus (henkilöä/vuosi)	1 446	480 tie, 200 rata	800 tie, 0 rata
Pohjavesien pilaantumisriskin vähennemä perusväylänpidon toimin, km	1,3	2,1	3,0
TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS			
Kokonaistuottavuuden kehittyminen, %	1,2	0,5	0,2
Hankinta- ja innovaatio-osaamisen kokonaisindeksi	67	67	67
HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA			
Työtyytyväisyys (asteikko 1—5)	3,2	3,4	3,4
Henkilöstön määrä, htv	687,4	647	636

Tavoitekortin pohja

KUSTANNUSHALLINNAN KEHITTÄMINEN

Tavoite	Investointihankkeiden kustannusarviot ovat luotettavia.	
Tausta	Talousarviomenettelyn ja hankeohjelmien suunnittelun onnistuminen edellyttävät luotettavaa tietoa väyläinvestointien kustannuksista. Laskelmien perusteet tulee ilmoittaa ja dokumentoida mahdollista jälkiarviointia varten.	
Paino	25/100	
Mittari	5 pistettä	Investointihankkeista on yhdenmukaisesti toteutetut hankearviointit ja kustannusarviot ovat luotettavia.
	4 pistettä	Vuoden 2012 syksyyn mennessä on vähintään viiden hankkeen osalta tehty uuden menettelyn mukaiset laskelmat.
	3 pistettä	Alalle on annettu yhtenäiset ohjeet Liikenneviraston hankkeiden kustannuslaskennasta, hankearviointista ja laskelmien dokumentoinnista.
	2 pistettä	Vuonna 2012 valmistuvissa isojen investointien suunnitelmissa tulee olla hankearviointi ja H/K-laskelma ja tieto tulee siirtää hankekortteihin korttien päivityksen yhteydessä.
	1 piste	Kustannuslaskennasta ja hankearvioinneista on sovittu yhteiset menettelyt yleisellä tasolla.
Raportointi	SAMPO, raportoidaan hallintajärjestelmistä.	
Vastuu	Kari Ruuhonen	

